

4

Vragenuur

Vragen van het lid Van Tongeren aan de staatssecretaris van Financiën over het bericht dat Stichting ZZZP Nederland zelf zzp'ers vrijwaringsverklaringen gaat verstrekken om problemen rondom de Verklaring arbeidsrelatie (VAR) op te lossen.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Voorzitter. Wij kennen de VVD als een partij van ondernemerschap, die een kleine overheid wil en die allerlei lastige regels die ondernemers in de weg zitten, uit de weg wil ruimen. Bij de VAR ligt hiervoor een uitgelezen kans voor de staatssecretaris, zou ik zeggen. Oorspronkelijk was de VAR bedacht om het zelfstandigen makkelijker te maken, maar de praktijk laat zien dat het een bureaucratisch onding is geworden. Ze is fraudegevoelig en bovendien belemmert ze zelfstandigen, zeker zelfstandigen die net beginnen. Die krijgen namelijk een vorm van de VAR die het voor hen, evenals voor potentiële opdrachtgevers, heel lastig maakt, want de Belastingdienst moet achteraf blijven toetsen of het nu wel een zelfstandige was of niet.

De staatssecretaris heeft als oplossing een webmodule aangedragen, maar dat is eigenlijk precies dezelfde VAR maar dan in een digitaal jasje. Dat lost dus helemaal niets op. Vervolgens komt er een voorstel uit het maatschappelijk middenveld voor minder regels en voor oplossingen. De Stichting ZZZP heeft gezegd: ga werken met een vrijwaringsverklaring, en laat de Kamer van Koophandel dat doen. Ik neem aan dat de staatssecretaris enthousiast staat te trappelen om deze oplossing uit het veld te omarmen om het makkelijker te maken voor zelfstandigen, vooral beginnende zelfstandigen, in hun ondernemerschap. Is dat zo?

Vervolgens vraag ik hem hoe het zit met de webmodule. Wat ziet de staatssecretaris daarin als de grote verbetering waardoor het makkelijker wordt voor opdrachtgevers en voor de zelfstandigen? Waarom doet de staatssecretaris niets aan de toetsing achteraf, die door alle partijen als het grootste obstakel wordt gezien?

Staatssecretaris Weekers:

Mevrouw de voorzitter. Ik dank mevrouw Van Tongeren voor haar vragen, die me wel enigszins verbazen. Een week of drie geleden heb ik namelijk een zeer uitgebreide brief naar de Kamer gestuurd, waarin staat hoe wij in de toekomst met de VAR willen omgaan en hoe wij een nieuwe balans willen zoeken tussen enerzijds het gemakkelijker maken voor een zelfstandig ondernemer en anderzijds het bestrijden van schijnzelfstandigheid.

Ik heb intussen de uittaling van ZZZP Nederland gezien als zou de overheid op dit terrein niets doen. Ook dat vind ik onbegrijpelijk in het licht van de brief. Ik zou het een ordentelijke procedure vinden als de Kamer, zoals gebruikelijk, de uitgebreide brief in commissieverband ter hand neemt. Ik heb die brief mede namens de collega's van EL&I en Sociale Zaken en Werkgelegenheid geschreven. Er bestaat dus alle gelegenheid om behoorlijk de diepte in te gaan.

Zoals gezegd, is het in de brief uiteengezette beleid enerzijds gericht op het helpen van echte zzp'ers en anderzijds op de aanpak van schijnzelfstandigen. ZZZP Nederland heeft gesuggereerd om de VAR af te schaffen. De door deze stichting voorgestelde oplossing lijkt mij in elk geval niet de juiste, want die zorgt ervoor dat iedereen zich ondernemer zou kunnen noemen, ongeacht de feiten en omstandigheden. Dat zou ertoe leiden dat de staatskas, via de fiscale ondernemersfaciliteiten, en ons socia-lezekerheidsstelsel behoorlijk zouden worden uitgehold. Mevrouw Van Tongeren zou dat niet moeten willen.

Met de webmodule beoog ik de echte ondernemers buitengewoon snel door de procedure te loodsen, door degenen die op het snijvlak van ondernemerschap en werknemerschap zitten met gerichte verdere vragen te helpen om tot een juiste conclusie te komen. Zo kunnen we uiteindelijk schijnzelfstandigheid vermijden.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Ik hoor de staatssecretaris zeggen dat deze vraag eigenlijk niet aan de orde is. Ik vind echter dat hij wel degelijk aan de orde is. Het gaat immers om iets waar de VVD om vraagt, simpele oplossingen zonder ingewikkelde regelgeving, en de staatssecretaris is van VVD-huize. Nu komt er een organisatie met een dergelijk voorstel en worden we verwezen naar de heel uitgebreide brief van de staatssecretaris. Zou de staatssecretaris nog voor het overleg dat we ongetwijfeld zullen hebben een korte brief willen sturen met daarin zijn reactie? Wij horen namelijk van zelfstandigen, en wij lezen in hun e-mails, dat het probleem van de toetsing achteraf niet wordt opgelost door de webmodule en dat de webmodule de beginnende zelfstandig ondernemer het leven niet gemakkelijker maakt. In deze tijd van financiële crisis zou het een staatssecretaris van VVD-huize toch moeten aanspreken, de aangedragen oplossing over te nemen? Ik hoor echter alleen maar dat er wel een probleem is, maar dat het al goed genoeg gaat. Ik zou juist verwachten dat de staatssecretaris het voorstel omarmt en ermee aan de slag gaat, dat hij heel goed gaat kijken naar deze oplossing omdat Stichting ZZZP Nederland weet waarover zij het heeft.

Staatssecretaris Weekers:

Ik heb niet beweerd dat de problematiek op dit moment al goed genoeg wordt aangepakt. Sterker nog, we zien dat aan de ene kant een enorme toeloop van schijnzelfstandigen is en dat aan de andere kant sommige echte ondernemers, zzp'ers, tegen onnodige bureaucratie aanlopen. Daarvoor willen we een oplossing hebben. Zo'n oplossing is echter niet simpel. Daarom heb ik, mede namens de collega's van EL&I en SZW een uitgebreide brief naar de Kamer gestuurd. Als de Kamer deze brief onvoldoende vindt, naar aanleiding van deze brief een aantal vragen heeft of naar aanleiding van suggesties van mensen uit het veld vragen heeft dan wel mij suggesties wil voorleggen, lijkt het mij ordentelijk als we het via die route met elkaar bespreken. Ik sta open voor betere opties dan ik zelf heb voorgesteld; de optie die ik in de krant las, is dat echter niet.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Ik hoor dat de staatssecretaris en ik het gedeeltelijk eens zijn, dat wij allebei vinden dat er een betere, snellere en minder bureaucratische oplossing moet komen. Ik hoor ook een beetje de toezegging dat de staatssecretaris mogelijkwijze bereid zou zijn om een brief aan de Kamer te

Weekers

sturen met daarin een reactie op het voorstel van Stichting ZZP Nederland. Dat kan de discussie een flinke stap verder helpen. Ik zou heel tevreden zijn als dit op korte termijn kan gebeuren.

Staatssecretaris Weekers:

Over het eerste zijn we het inderdaad eens: het moet simpeler en beter. Aan het tweede wil ik niet beginnen, omdat er al een heel uitgebreide brief van mij ligt. Mij lijkt dat al dit soort zaken aan de orde kunnen komen in een algemeen overleg of in de schriftelijke voorbereiding van een algemeen overleg. Anders kan ik na elk krantenbericht naar het vragenuur worden geroepen en vervolgens een brief schrijven over een onderwerp dat in de Kamer nog in behandeling is. Ik vraag de Kamer om gewoon de ordentelijke procedure te hanteren en in het overleg dat mogelijkerwijze nog met mij gepland staat al deze zaken buitengewoon goed te bediscussiëren.

Mevrouw Neppéus (VVD):

De VVD ziet graag dat echte ondernemers gewoon een verklaring alsmede de fiscale faciliteiten krijgen. Vraag is natuurlijk wel hoe je schijnondernemers eruit haalt. Ik wil graag praten over de brief van de staatssecretaris. Dat lijkt mij heel verstandig, want het gaat om een gigantisch grote groep mensen en om een heleboel geld. Het lijkt mij echter ook verstandig om, wanneer we dat overleg hebben gepland, vooraf te kijken wat de reactie is van de staatssecretaris op suggesties uit het veld.

Staatssecretaris Weekers:

Ik herhaal wat ik zojuist heb gezegd: dan lijkt het mij zinvol om de brieven die ik naar de Kamer heb gestuurd in procedure te nemen en naar aanleiding daarvan een schriftelijk overleg te voeren waarin al dit soort verzoeken aan mij kunnen worden voorgelegd ter voorbereiding van een uitgebreid AO. Dat kan eventueel met de collega's van EL&I en SZW worden gevoerd.

De heer Van Vliet (PVV):

Als zelfstandigen door die VAR de facto niet aan de slag kunnen omdat er obstakels zijn bij mogelijke opdrachtgevers, is daar dan geen heel simpele oplossing voor, namelijk dat wij hier met zijn allen afspreken dat wij dat religieus eindelijk verwijderen en dus de VAR afschaffen?

Staatssecretaris Weekers:

De vraag of iemand ondernemer is, hangt af van de feiten en omstandigheden. Als iemand zegt ondernemer te zijn, alle fiscale faciliteiten voor ondernemers wil claimen, niet mee wil betalen aan de verzorgingsstaat, de welvaartsstaat, en aan het hele sociale vangnet, dan heeft dat nogal wat implicaties. Dat komt in strijd met het dwingende arbeidsrecht. Daarmee zouden wij dus heel wat zaken op de kop zetten.